Політичний флешмоб – (від англ flash – мить, спалах, і mob – натовп) – вид політ. дії, спланована через Інтернет чи засоби стільникового зв'язку масова акція у громадському місці. За сценарієм **п.ф.** близький до політ.перфомансу: він являє собою набір дій із символічним значенням, які одночасно виконують всі учасники **п.ф.,** напр., шикування у формі певного державного чи політ.символу, вигукування політ.гасел тощо. Характерними рисами **п.ф.** є нетривалість, масовість, анонімність, а також використання сучасних засобів комунікації в процесі підготовки **п.ф.** За структурою **п.ф.** є комплексним утворенням, яке складається з 3-х обов'язкових елементів: 1) підготовка шляхом поширення інформації про проведення **п.ф**.; 2) проведення акції; 3) забезпечення інформаційного резонансу у ЗМІ та Інтернеті. Повідомлення про проведення **п.ф.** розповсюджується ланцюговим шляхом у соціальних мережах та засобах масової комунікації; ініціаторами **п.ф.** виступають політ. організації, окремі групи і індивіди. Як вид політ.дії **п.ф.** наближається до ненасильницьких методів політ. боротьби і може використовуватися з різними цілями –інформування, привернення уваги суспільства до певної проблеми, впливу на сусп.думку і т.д.

Засновником флешмобу вважається амер. програміст Р.Зазуета; перший флешмоб з розважальною метою відбувся 17 червня 2003 р. у Нью-Йорку (США). 16 серпня 2003 р. відбувся перший український розважальний флешмоб в Києві; впровадження **п.ф**. у політ.практику в Україні пов'язане з періодом помаранчевої революції.

Поява **п.ф.** прогнозується у книзі соціолога Г.Рейнгольда «Розумний натовп: наступна соціальна революція» (2002), у якій автор передбачив використання нових засобів комунікації для самоорганізації мас. Аналізуючи нові форми масової політ.поведінки, Рейнгольд використав термін «смартмоб» - розумний натовп, тобто новий соціум, який здатний до високого рівня внутрішньої самоорганізації за специфічних умов, зокрема, анонімності та відсутності керівного центру. Першим прикладом успішної дії «розумного натовпу» Рейнгольд вважає падіння режиму президента Філіппін Дж.Естради у січні 2001 р., коли впродовж 4-х днів на столичному бульварі Епіфаніо де Лос-Сантос зібралися понад 4 млн осіб в чорному одязі, які отримали відповідне текстове повідомлення на стільникові телефони. Рейнгольд поділяє флешмоби на політ., рекламні, розважальні і мистецького характеру. В укр. науці вивченням флешмобу займалися в межах соціол. і інформ.досліджень М.Кордонський, В.Щербина, С.Романенко.

П.ф. є складним явищем, в якому поєднуються ігровий, комунікативний та творч. компоненти, що дозволяє розглядати його як форму спонтанної креативності широких мас. У зах. і вітчиз. науці посилюється тенденція трактування **п.ф.** як прояву громадянського суспільства, яке здатне до організації самостійних дій без участі держави та ін.політ.ін-тів. В такому контексті **п.ф**. є відображенням феномену децентралізації, коли на зміну традиційному суспільству з вертикальною ієрархією приходять мережеві спільноти, що базуються на горизонтальних соціальних комунікаціях.

П.ф. є порівняно простим, безпечним і оперативним засобом вираження громад.думки і суспільного діалогу з владою, зокрема, в умовах авторитарних режимів, що обумовлює його популярність у сучасному світі. *(О.Шерман)*